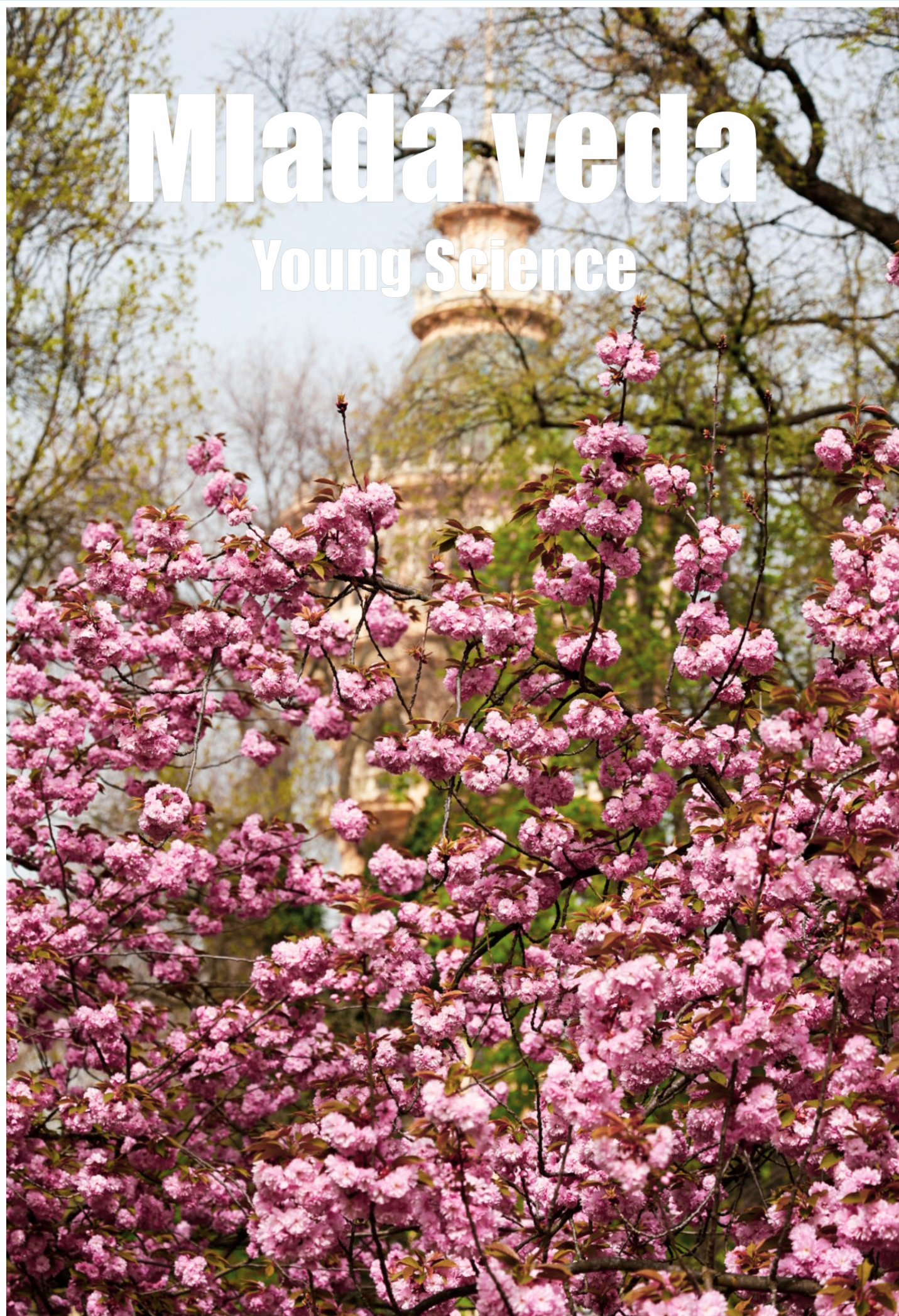

Mladá veda

Young Science

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 1, ročník 13., vydané v marci 2025

ISSN 1339-3189, EV 167/23/EPP

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Jar v Budapešti. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

prof. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

PhDr. Veronika Kmetóny Gazdová, PhD. (Inštitút edukológie a sociálnej práce, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

Mgr. Monika Šavelová, PhD. (Katedra translitológie, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra verejnej ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

Mgr. Michal Garaj, PhD. (Katedra politických vied, Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava)

REDAKCIA

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)

Mgr. Martin Hajduk, PhD. (Banícke múzeum, Rožňava)

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)

RNDr. Richard Nikischer, Ph.D. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSS UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

© Mladá veda / Young Science. Akékoľvek šírenie a rozmnožovanie textu, fotografií, údajov a iných informácií je možné len s písomným povolením redakcie.

TRANSFORMÁCIA REGISTRATÚRNEHO DENNÍKA NA ELEKTRONICKÚ VERZIU V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

TRANSFORMATION OF THE REGISTRY REGISTER INTO AN ELECTRONIC
VERSION IN THE SLOVAK REPUBLIC

Lenka Jakubócová¹

Autorka pôsobí ako interná doktorandka na Fakulte verejnej správy Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Svoj výskum realizuje na Katedre verejnej politiky a teórie verejnej správy, a to konkrétne so zameraním na problematiku regionálneho inovačného ekosystému. Názov jej dizertačnej práce je „Potenciál a rozvoj regionálneho inovačného ekosystému“.

The author works as an internal doctoral student at the Faculty of Public Administration of the Pavol Jozef Šafárik University in Košice. She conducts her research at the Department of Public Policy and Theory of Public Administration, specifically focusing on the regional innovation ecosystem. The title of her dissertation is "Potential and Development of Regional Innovation Ecosystem".

Abstract

The article analyses the transformation of the registry diary into an electronic version in the conditions of the Slovak Republic within the framework of legislative anchoring and the broader context of the electronization of public administration. It focuses on the identification of technological, organizational, financial and social challenges that can be explored in the process of transformation, and thus contribute to the effective implementation of the processes of electronization in local governments.

Keywords: local government, registry diary, electronization, public administration, Slovak Republic

Abstrakt

Príspevok analyzuje transformáciu registratúrneho denníka na elektronickú verziu v podmienkach Slovenskej republiky v rámci legislatívneho zakotvenia a širšieho kontextu elektronizácie verejnej správy. Zameriava sa na identifikáciu technologických, organizačných,

¹ Adresa pracoviska: Mgr. Lenka Jakubócová, Katedra verejnej politiky a teórie verejnej správy, Fakulta verejnej správy, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Popradská 66, 040 11 Košice
E-mail: lenka.jakubocova@student.upjs.sk

finančných a sociálnych výziev, ktoré je možné v procese transformácie skúmať, a tým aj prispieť k efektívnemu zavádzaniu procesov elektronizácie v samosprávach.

Kľúčové slová: samospráva, registratúrny denník, elektronizácia, verejná správa, Slovenská republika

Úvod

Transformácia registratúrneho denníka na elektronickú verziu predstavuje aktuálny a významný proces v rámci modernizácie verejnej správy v Slovenskej republike. Uvedený proces je zakotvený v platnom legislatívnom rámci a zároveň je neoddeliteľnou súčasťou širšieho procesu elektronizácie konkrétnych samospráv. Elektronizácia verejnej správy ako dynamicky napredujúci fenomén reflektuje potreby digitálnej doby a prináša nové riešenia zamerané na zefektívnenie a zjednodušenie administratívnych procesov v súlade so súčasnými technologickými a spoločenskými požiadavkami.

Cieľom príspevku je skúmať transformáciu registratúrneho denníka na elektronickú verziu v podmienkach Slovenskej republiky so zameraním na legislatívny rámec. Metodologicky bude využitá sekundárna analýza dát a identifikácia technologických, organizačných, finančných a sociálnych výziev spojených s procesom transformácie. Identifikácia a analýza uvedených výziev je kľúčová pre navrhovanie efektívnych riešení, ktoré prispievajú k úspešnej implementácii elektronických systémov správy registratúry v samosprávach, a tým aj k ďalšiemu rozvoju modernej verejnej správy.

Elektronizácia verejnej správy v Slovenskej republike

Formovanie demokratického štátu v podmienkach Slovenskej republiky možno zaznamenať od vzniku samostatného štátu v roku 1993. Slovenská republika ako demokratický štát sa zaviazala dodržiavať princípy právneho štátu, základné ľudské práva a slobody, slobodné a spravodlivé voľby, pluralitu politických strán a slobodu prejavu. Uvedené špecifické znaky sú základom demokratického zriadenia, ktoré zaručuje občanom možnosť aktívne sa podieľať na rozhodovaní, a to na základe volebného práva a rôznych iných foriem participácie. Medzi ďalšie základné znaky demokracie patrí aj ochrana národnostných menšín a podpora rovnosti pred zákonom. Slovenská republika zabezpečuje fungovanie princípov nezávislého súdnictva, transparentnosť verejných inštitúcií a efektívne mechanizmy kontroly moci. Uvedené znaky poskytujú stabilný základ pre rozvoj demokratickej spoločnosti a posilňujú právny rámec v krajine (Zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky). Slovenská republika v priebehu svojej existencie ako suverénny a nezávislý štát neustále posilňuje základy demokratického štátu, pričom sa prispôbuje neustálym zmenám a pokroku v iných demokratických štátoch sveta. Je možné tvrdiť, že aj demokraciu je možné členiť na modely demokratického vládnutia, ako je model systému rozvojovej demokracie alebo model participatívnej demokracie, ktorej základom je že v spoločnosti sa môže každý občan rozvíjať tým, že sa podieľa na rozhodnutiach, ktoré ovplyvňujú jeho život (Heywood, 2008). V rámci demokratizácie a modernizácie k základným princípom pribudli aj princípy ako transparentnosť a s ním súvisiaca elektronizácia.

Transparentnosť je jedným z kľúčových pilierov demokratického štátu, a to z dôvodu prístupnosti a zverejňovania informácií o činnosti vlády, samospráv a verejných inštitúcií.

Zároveň transparentnosťou sa zabezpečuje, že rozhodovanie v rámci verejného sektora je otvorené a občania majú možnosť kontrolovať ako sa nakladajú verejné prostriedky a aké rozhodnutia sú prijímané v ich mene. Slovenská republika neustále zlepšuje právny rámec a opatrenia na zvýšenie prístupnosti informácií v uvedenej problematike. Základný rámec, ktorý umožňuje občanom žiadať informácie od verejných inštitúcií je Zákon č. 211/2000 o slobodnom prístupe k informáciám Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Komunikácia medzi občanom a štátom funguje na základe tradičných foriem komunikácie ako sú osobné stretnutia či verejné podujatia, ktoré sa v súčasnosti rozvíjajú prostredníctvom elektronizácie. Implementáciou nových nástrojov ako sú webové stránky, sociálne médiá, mobilné aplikácie sa umožní rýchla a široká distribúcia informácií a zároveň sa zvýši interakcia medzi samosprávou a občanmi.

Výsledkom využívania uvedených nástrojov je zvýšenie angažovanosti občanov v procesoch tvorby verejných politík a rozhodovaní. Implementáciou technológií je možné zabezpečiť samosprávam efektívnejšie získavanie spätnej väzby od občanov a celkovo zabezpečiť tvorbu prístupnej, otvorenej a inkluzívnej verejnej správy (Vitálišová et al., 2023). Proces elektronizácie verejnej správy, ktorú je možné bližšie špecifikovať ako využívanie moderných technológií, najmä internetu zo strany vlády na sprístupnenie väčšieho objemu informácií a služieb občanom, štátnym zamestnancom, obchodným subjektom a ďalším inštitúciám (Layne a Lee, 2001). Na základe spojenia tradičných a digitálnych nástrojov pri tvorbe miestnych politík sa zvyšuje zapojenie zainteresovaných strán, a tým sa podporuje väčšia otvorenosť, transparentnosť a zodpovednosť miestnych orgánov, čím možno dosiahnuť lepšie vzťahy medzi obyvateľmi a samosprávou (Vitálišová et al., 2023).

Elektronizácia verejnej správy vo svetovom ponímaní možno chápať ako výsledok politických iniciatív a vládnej podpory zameranej na zlepšenie služieb a transparentnosti vlády, pričom jej cieľom je posilniť dôveru verejnosti vo vládu. V poslednom období je elektronická verejná správa často vnímaná ako riešenie na obnovu dôvery občanov vo vládu, ktorá v mnohých rozvinutých krajinách dlhodobo klesá. Li a Shang (2023) uvádzajú, že očakávania s implementáciou nástrojov na posilnenie elektronickej verejnej správy sú založené na presvedčeníach, a to:

- výrazne transformovať verejnú správu,
- zvýšiť efektivitu verejnej správy,
- obmedziť korupciu,
- posilniť demokratické princípy.

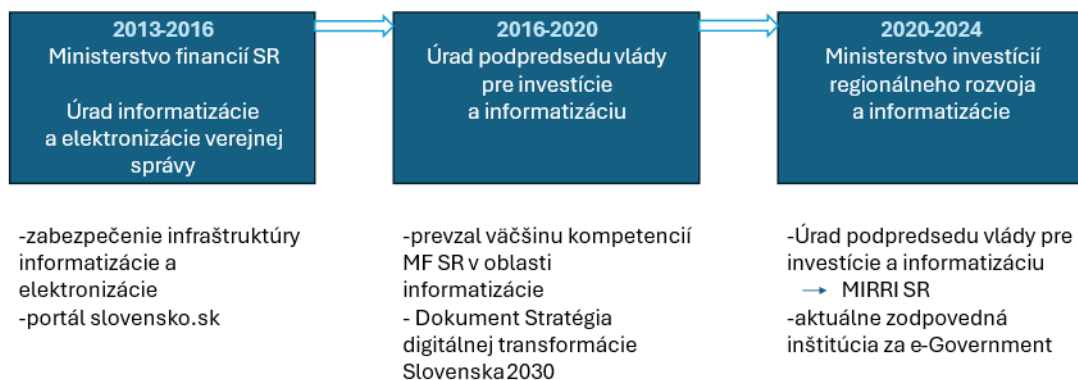
V súčasnosti Slovenská republika vypracováva akčné plány na podporu digitálnej transformácie v pravidelných trojročných intervaloch, a to v súvislosti s dokumentom Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030, ktorá bola schválená vládou Slovenskej republiky uznesením č.206/2019 zo dňa 7. mája 2019 (Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, 2024). V Akčnom pláne digitálnej transformácie Slovenska pre roky 2023-2026 sa uvádza dôležitý fakt, a to že: *„Digitálna transformácia je najvyššia priorita, ktorú zvýraznila aj pandémia Covid-19 ako nutnosť na urýchlené naplnenie digitálnych ambícií, ktoré má SR. Digitálne technológie predstavujú pre krajinu nesmierny potenciál rastu a príležitosť stať sa jednou z najvýkonnejších ekonomík v*

Európe.“ (Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky 2023, s. 4). Medzi aktuálne priority akčného plánu patria zlepšenia vo forme opatrení v rámci kľúčových oblastí, a to digitalizácie širšej ekonomiky, digitálnej infraštruktúre, podpore potenciálu umelej inteligencie a digitálnej spoločnosti. *Cieľom vízie akčného plánu je občan, ktorý by mal mať jednoduchší a kvalitnejší život na pracovisku a v súkromí, ako aj podnikateľ, ktorému by štát mal maximálnou možnou mierou znížiť administratívne prekážky a podporiť ho primeranými stimulmi. Informačné a digitálne technológie musia byť preto rozvíjané pre skvalitnenie života obyvateľov a na optimalizovanie ich prínosu pre hospodársky, sociálny a environmentálny rast krajiny s dôrazom na trvalo udržateľný rozvoj* (Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky 2023, s. 11).

Vláda SR na základe využívania informačných a komunikačných technológií uskutočňuje zber a následné zdieľanie údajov, ktoré sú využívané na podporu rozhodovania, čo zlepšuje účinnosť verejných politík a programov (Twizeyimana a Anderssonová, 2019). Uvedeným procesom je možnosť zabezpečiť tvorbu inteligentných služieb v samosprávach, ktoré môžu zvýšiť konkurencieschopnosť miest a kvalitu života občanov (Lee a Lee, 2014). Podľa Doranovej et al. (2023) služby, ktoré sú ponúkané vládou a inými verejnými orgánmi by mali byť dostupné pre všetkých občanov a mali by mať vysokú kvalitu. Kvalita poskytovania verejných služieb občanom je tvorená na základe troch kritérií, a to transparentnosť, efektívnosť a účinnosť. Je možné konštatovať, že pri naplnení všetkých troch kritérií budú občania vnímať služby ako kvalitné.

Neustálym technologickým pokrokom sa demokratická spoločnosť snaží prispôbiť na aktuálne výzvy a trendy, a tým zabezpečiť modernú krajinu. Úspešná transformácia si vyžaduje zmenu spôsobu práce a riadenia organizácie, tak aby dokázala uspokojiť potreby všetkých obyvateľov, a to vrátane tých, ktorí informačné a komunikačné technológie využívajú len obmedzene. Je možné konštatovať, že častokrát organizácie svoj prístup redukovujú na samotné zavádzanie IT systémov, čím zanedbávajú širší kontext zlepšovania procesov, prístupu k službám a zapájania všetkých skupín obyvateľov do digitálneho prostredia (Vitálišová et al., 2023). Využívaním informačných a komunikačných technológií vo verejnej správe je možné zabezpečiť informačnú integráciu, ktorá využíva technológie na prepojenie zdrojov a zlepšenie administratívnej efektívnosti. Uvedeným prístupom je možné posilniť transparentnosť procesov a optimalizovať procesy vo verejnej správe, ale aj zlepšenie dôvery verejnosti vo vládu (Teo et al., 2008).

Základným právnym aktom elektronizácie v podmienkach Slovenskej republiky je Zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o e-Governmente“). Uvedený zákon bol schválený Národnou radou Slovenskej republiky 04.09.2013 a účinným sa stal od 1.11.2013. Od jeho účinnosti bol niekoľkokrát novelizovaný. Cieľom zákona je zefektívniť procesy vo verejnej správe, a tým aj zvýšiť dostupnosť verejných služieb a znížiť byrokraciu prostredníctvom elektronizácie na všetkých úrovniach verejnej správy. Je možno konštatovať, že od roku 2013 bolo jeho inštitucionálne obsadenie viackrát menené, čo mohlo byť spôsobené politickou situáciou a neustálym pokrokom v problematike elektronizácie Slovenskej republiky (viď Obrázok č. 1).

Obrázok 1 – Inštitucionálne zastúpenie elektronizácie verejnej správy v Slovenskej republike od roku 2013 do roku 2024

Zdroj: Vlastné spracovanie

V období od roku 2013 až 2016 spadal zákon o e-Governmente pod Ministerstvo financií Slovenskej republiky v spolupráci s Úradom vlády, a to od roku 2007 (Hoghová et al., 2020), ktoré malo na starosti koordináciu informatizácie verejnej správy a rozvoj elektronických verejných služieb. V roku 2016 vznikol nový ústredný orgán štátnej správy, a to Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, ktorý mal rozšírené kompetencie v oblasti riadenia, koordinácie a dohľadu nad čerpaním eurofondov a informatizácii spoločnosti (Hoghová et al., 2020). Uvedeným zákonom, prijatým v roku 2013 sa umožnilo zavedenie elektronických služieb, zjednodušenie administratívnych procesov a zlepšenie transparentnosti verejnej správy. V súvislosti s jeho implementáciou bol zavedený elektronický podpis, ktorý umožnil právne uznávané elektronické dokumenty a bol vytvorený národný portál e-Governmentu, ktorý poskytol občanom centralizovaný prístup k verejným službám.

Od roku 2016 až 2020 bol za implementáciu zákona o e-Governmente inštitucionálne zodpovedný Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu. Úrad prevzal väčšinu kompetencií v oblasti informatizácie od Ministerstva financií SR v spolupráci s Úradom vlády Slovenskej republiky, čím sa stal kľúčovou inštitúciou pre digitalizáciu verejnej správy. V uvedenom období sa aj naďalej pokračovalo v zlepšovaní a zjednotení prístupu k verejným službám prostredníctvom webového portálu slovensko.sk. Je možno uviesť, že úrad posilnil kybernetickú bezpečnosť a pripravil strategické dokumenty na podporu informatizácie, a to na základe prijatia dokumentu Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030.

Časové obdobie od roku 2020 až po rok 2024 bol zákon o e-Governmente v kompetencii Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, ktorý prebral zodpovednosť za digitálnu transformáciu a informatizáciu verejnej správy v rámci krajiny, pričom sa zamerával na modernizáciu a zjednodušenie verejných služieb. V rámci uvedeného obdobia boli významne rozšírené elektronické služby pre občanov a podnikateľov, pokračovalo sa v implementácii webového portálu e-Governmentu a zavádzaní opatrení pre zvyšovanie digitálnych zručností obyvateľstva.

Z uvedeného je možné konštatovať, že zákon o e-Governmente, ktorý bol prijatý v roku 2013 bol už niekoľkokrát novelizovaný, čo poukazuje na to, že systém stále nefunguje ideálne a

vyžaduje neustále úpravy. Ďalším problémom je aj nedostatočná politická zodpovednosť zo strany ústredných orgánov štátnej správy, a to z dôvodu že agenda e-Governmentu bola postupne presúvaná medzi viaceré štátne inštitúcie (Hoghová et al., 2020).

Na základe uvedených informácií je možné konštatovať, že elektronizácia je dynamický proces, ktorý neustále reaguje na meniace sa potreby spoločnosti a podlieha moderným technologickým trendom. Vďaka nej dochádza k zefektívneniu komunikácie, služieb a administratívnych procesov, čo výrazne uľahčuje každodenný život jednotlivcov aj organizácií. Elektronizácia nie je len technologický pokrok, ale aj prejav modernej spoločnosti, ktorá kladie dôraz na dostupnosť, transparentnosť a rovnosť príležitostí, ktoré sú základom demokracie. Tým, že umožňuje jednoduchší prístup k informáciám a službám sa stáva symbolom pokroku a inkluzívneho rozvoja demokratickej spoločnosti a podporuje dôveru vo vládu.

Transformácia registratúrneho denníka

Elektronizácia verejnej správy v Slovenskej republike patrí medzi kľúčové aspekty modernizácie štátu, pričom jej význam spočíva v zvyšovaní efektívnosti, transparentnosti a dostupnosti verejných služieb pre občanov. V uplynulých rokoch sa uskutočnili viaceré kroky na zlepšenie elektronizácie, ktoré priniesli konkrétne výsledky na základe ktorých je možné tvrdiť, že niektoré procesy sú stále v štádiu rozvoja a vyžadujú ďalšie vylepšenia. Elektronizácia je dynamickým procesom a postupne sa rozvíja a adaptuje na nové potreby spoločnosti. V súvislosti s modernizáciou krajiny predstavuje elektronizácia verejnej správy zabezpečenie poskytovania moderných technológií nielen pre občanov, ale aj pre pracovníkov verejnej správy. Medzi jeden z konkrétnych procesov elektronizácie je možné zaradiť aj transformáciu registratúrneho denníka na elektronickú verziu, pričom transformácia vo verejnej správe predstavuje postupný prechod od klasických analógových procesov k digitálnym, pričom smeruje k integrovanému a komplexnému prístupu, ktorý charakterizuje modernú digitálnu verejnú správu (Barrutia a Echebarria, 2021). Transformácia registratúrneho denníka na elektronickú verziu predstavuje proces, ktorý prebieha vo vnútornom informačnom systéme konkrétnych samospráv. Samospráva má vo svojej pôsobnosti aj správu registratúry, ktorá vychádza z dikcie zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov. Správa registratúry zahŕňa evidenciu, tvorbu, ukladanie, ochranu a sprístupňovanie registratúrnych záznamov (dokumentov), ako aj ich následné vyradovanie. Cieľom správy registratúry je zabezpečiť správnu manipuláciu s konkrétnymi dokumentmi a komplexnú starostlivosť o ich uchovanie a ochranu, a to pokiaľ je to potrebné na prevádzkové účely u ich pôvodcu (Oficiálna stránka MV SR 2024). Každý pôvodca registratúry podľa § 16 ods. 3, a to „*orgán verejnej správy, právnická osoba zriadená orgánom verejnej správy, právnická osoba zriadená zákonom alebo právnickou osobou, ktorej postavenie upravuje zákon, je povinný vypracovať aj registratúrny poriadok.*“ Registratúrny poriadok podľa § 17 ods. 1 je tvorený pôvodcom registratúry, vo forme:

- a) *evidovania, tvorby, ukladania, ochrany registratúrnych záznamov, prístupu k registratúrnym záznamom a ich vyradovanie,*

- b) *personálneho, priestorového a materiálno-technického zabezpečenia správy registratúry,*
- c) *úloh a opisu činností zamestnancov pôvodcu registratúry na jednotlivých úsekoch správy registratúry.*

Uvedený zákon odlišuje pojmy ako registratúrny poriadok a registratúrny plán, pričom registratúrny plán člení registratúru pôvodcu do vecných skupín a je súčasťou registratúrneho poriadku. Na základe § 16 ods. 2 je pôvodca registratúry povinný (b) *vypracovať registratúrny plán a predložiť ho na schválenie štátnemu ústrednému archívu alebo štátnemu archívu s regionálnou územnou pôsobnosťou; to neplatí pre pôvodcu registratúry, z činnosti ktorého nevznikajú záznamy majúce trvalú dokumentárnu hodnotu, ani pre pôvodcu registratúry, ktorého výsledky činnosti sú predmetom autorského práva,* a (c) *zabezpečovať správu registratúry.*

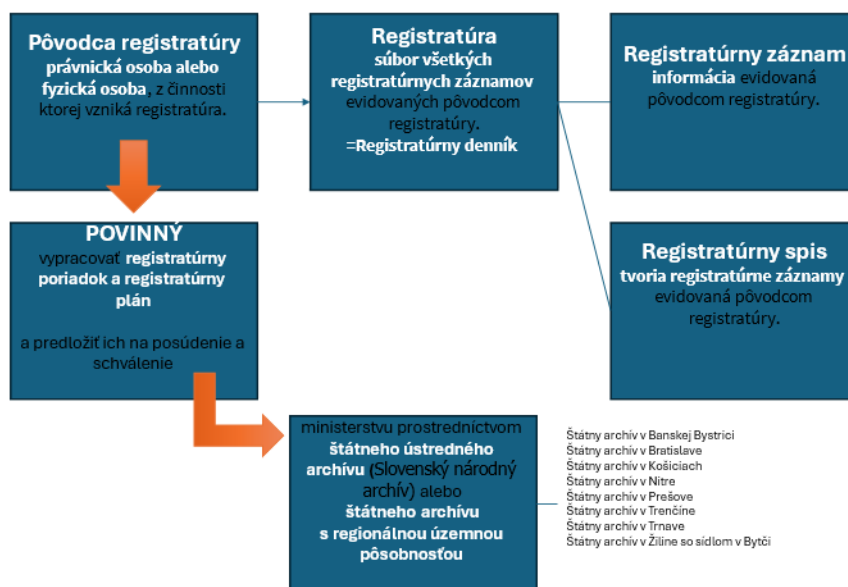
V podmienkach Slovenskej republiky správa registratúry zodpovedá podľa § 24 ods. 1 ústrednému orgánu štátnej správy, a to Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, ktoré prostredníctvom Slovenského národného archívu, Štátneho ústredného banského archívu a Štátnych archívov s regionálnou územnou pôsobnosťou vedie evidenciu pôvodcov registratúr, vykonáva štátny odborný dozor nad správou registratúry, rozhoduje o vyradovaní registratúrnych záznamov a vyberá správne poplatky podľa osobitného predpisu (ods. 3).

Vyhláška č. 336/2023 Z. z. Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 410/2015 Z. z. o podrobnostiach výkonu správy registratúry orgánov verejnej moci a o tvorbe spisu v znení vyhlášky č. 49/2019 Z. z., ktorej obsahom sú pravidlá a postupy, ktoré musia orgány verejnej moci dodržiavať pri správe registratúry, a to aj konkrétne samosprávy Slovenskej republiky. Vyhláška sa špecifikuje na efektívne a jednotné vykonávanie správy registratúry, ktoré je možné zaradiť do oblastí, a to na:

- správu registratúrnych záznamov prostredníctvom postupov evidencie, triedenia, označovania, ukladania dokumentov a ochrany registratúrnych záznamov pred poškodením, stratou alebo zneužitím,
- tvorbu spisov v súvislosti spôsobu zakladania dokumentov do spisu na základe vecnej súvislosti a evidencie spisov a ich označovanie v súlade s registratúrnym plánom,
- uchovávanie a prístup k registratúrnym záznamom na základe podmienok na správne uchovávanie dokumentov v papierovej alebo elektronickej forme a sprístupnenia registratúrnych záznamov oprávneným osobám,
- vyradovanie registratúrnych záznamov vo forme podmienok na určenie kedy záznamy je potrebné vyradiť a akým spôsobom,
- používanie elektronických systémov v súvislosti s požiadavkami na elektronickú správu registratúry vrátane využívania elektronických registratúrnych systémov.

Správa registratúry v Slovenskej republike je riadená právnymi predpismi, ktoré upravujú systematické nakladanie s registratúrnymi záznamami, resp. spismi počas celého ich životného cyklu. Uvedený proces zahŕňa evidenciu záznamov pri ich vzniku alebo prijatí

prostredníctvom registratúrneho denníka v písomnej podobe alebo registratúrneho denníka v elektronickej forme. Následne sú záznamy triedené podľa registratúrneho plánu konkrétnych samospráv, ktorý stanovuje ich zaradenie do vecných skupín a určuje ich lehoty uloženia. Počas uloženia sú záznamy, resp. spisy uchované zamestnancami samospráv za dodržania predpísaných podmienok na ochranu pred stratou, poškodením alebo neoprávneným prístupom. Po uplynutí lehoty uloženia sa realizuje proces skartácie, v rámci ktorej sa posudzuje dokumentačná hodnota registratúrnych záznamov a spisov. Záznamy s trvalou hodnotou sa odovzdávajú príslušnému archívu, zatiaľ čo ostatné sú po schválení vyradené a skartované. Snahou o elektronizáciu správy registratúry je zabezpečenie väčšiny úkonov v procese od evidencie až po archiváciu dokumentov v elektronickej forme, čo v podmienkach Slovenskej republiky vytvára konkrétne výzvy, ktoré je potrebné prekonať v rámci uvedenej transformácie.

Obrázok 2 - Proces správy registratúry v podmienkach Slovenskej republiky

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov; Vyhlášky MV SR č. 410/2015 Z. z. o podrobnostiach výkonu správy registratúry orgánov verejnej moci a o tvorbe spisu

Výzvy v rámci transformácie registratúrneho denníka na elektronickú verziu

Proces transformácie registratúrnych denníkov na elektronickú verziu predstavuje významnú časť modernizácie verejnej správy, a to konkrétne samospráv v Slovenskej republike. Cieľom uvedeného príspevku je analyzovať konkrétne výzvy elektronizácie registratúry, ktoré je potrebné adresovať samosprávam, ktoré nedisponujú elektronickou verziou registratúrneho denníka a chcú ho úspešne implementovať. Existujú štyri hlavné kategórie výziev, ktoré by sa mohli stať príležitosťami pre procesy vo verejnej správe, a to technologické, organizačné, finančné a sociálne (Doranová et al., 2023). Uvedené výzvy je možné aplikovať na proces transformácie registratúrneho denníka v samosprávach Slovenskej republiky, a tým v nasledujúcej časti sa príspevok bude venovať detailnému popisu jednotlivých výziev. Na základe preskúmania jednotlivých výziev sa stotožňujem s tvrdeniami Doranovej et al. a možnosťou aplikácie uvedenej teórie na proces transformácie registratúrneho denníka.

Technologické výzvy

Medzi technologické výzvy je možné zaradiť zabezpečenie kompatibility nových elektronických systémov s existujúcimi informačnými systémami používanými v samosprávach. Dôležitá je aj potreba infraštruktúry, ktorá zvládne nároky na výkon, úložnú kapacitu, rýchlosť spracovania dát a zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti, ktorá je nevyhnutná na ochranu citlivých údajov pred neoprávneným prístupom či stratou. Správa registratúry, ktorá spadá pod rezort Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ponúka na svojej webovej stránke zoznam certifikovaných informačných systémov v súvislosti s ich úrovňou zhody a dátumu vydania (MV SR, 2025). Elektronický systém registratúrnych denníkov umožňuje rýchle a efektívne vyhľadávanie informácií, ktoré boli predtým uložené v písomnej podobe, často nepriehľadné a časovo náročné na spracovanie a dohľadanie. Digitalizácia záznamov navyše eliminuje riziko straty alebo poškodenia dokumentov, a tým aj zjednodušuje správu registratúry a zvyšuje efektívnosť v samosprávach.

Organizačné výzvy

Transformácia si vyžaduje potrebu prispôsobiť existujúce pracovné procesy a štruktúry novým digitálnym postupom v samosprávach. Nevyhnutné sú aj školenia zamestnancov, aby získali potrebné digitálne zručnosti na prácu s novými systémami. Výzvou môže byť aj nejednotnosť prístupov medzi jednotlivými samosprávami, čo komplikuje koordináciu a zdieľanie osvedčených postupov. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky na svojej webovej stránke uvádza vzorové registratúrne poriadky a plány pre mestské a obecné úrady (MV SR, 2025), ku ktorým jednotlivé samosprávy môžu pristupovať fakultatívnym prístupom. Registratúrny denník v elektronickej forme je možné nastaviť na základe potrieb konkrétnej samosprávy v súlade so schváleným registratúrnym poriadkom a plánom. Systém elektronickej registratúry automaticky priradzuje čísla záznamom a spisom v súvislosti s ich zatriedením, generuje prehľady alebo upozorňuje na lehoty potrebné na vybavenie, čím sa eliminuje manuálna práca, ktorá je časovo náročná a náchylná na chyby.

Finančné výzvy

Implementácia elektronických registratúrnych denníkov si vyžaduje značné finančné investície, a to náklady na jeho zabezpečenie prostredníctvom nákupu softvéru, prípadne modernizáciu hardvéru, školení zamestnancov, náklady na údržbu a aktualizáciu systému. Je možné tvrdiť, že v podmienkach Slovenskej republiky je dlhodobou evidovanou problém malých samospráv, ktoré riešia častokrát základné a existenčné problémy, na ktoré poukazuje aj problematika tvorby spoločných obecných úradov. Pre menšie samosprávy môže byť zabezpečenie potrebných finančných zdrojov náročné, čo môže ohroziť rovnomerné zavádzanie elektronizácie na celom území.

Sociálne výzvy

Na sociálnej úrovni môže byť problémom odpor zamestnancov voči zmenám, najmä ak chýba dostatočná podpora a motivácia na osvojenie nových postupov. Zamestnanci, ktorí sú zvyknutí na papierovú formu správy dokumentov musia prejsť potrebnými školeniami, aby sa

adaptovali s novým systémom, prípadne si rozšírili digitálne zručnosti potrebné k užívaniu nového systému na správu registratúry v slovenských samosprávach.

Transformácia registratúrneho denníka na elektronickú verziu v podmienkach samospráv Slovenskej republiky prináša rôzne výzvy, ktoré príspevok kategorizuje v rámci štyroch oblastí, a to technologickej, organizačnej, finančnej a sociálnej, ktoré môžu byť zároveň príležitosťami na zlepšenie procesov elektronizácie verejnej správy, a tým aj reakciou a prínosom k zabezpečeniu modernej verejnej správy v Slovenskej republike.

Záver

Transformácia registratúrneho denníka na elektronickú verziu predstavuje nevyhnutný krok v procese modernizácie verejnej správy Slovenskej republiky, pričom zdôrazňuje význam elektronizácie ako nástroja na zvýšenie efektívnosti, transparentnosti a dostupnosti administratívnych procesov, čo prispieva aj k zvyšovaniu dôvery vo vládu. Úspešná implementácia elektronických systémov správy registratúry si však vyžaduje dôslednú analýzu technologických, organizačných, finančných a sociálnych výziev, ktoré uvedený proces sprevádzajú.

Cieľom príspevku bolo skúmať transformáciu registratúrneho denníka na elektronickú verziu v podmienkach Slovenskej republiky so zameraním na legislatívny rámec. Na základe využitia sekundárnej analýzy dát príspevok poukazuje na to, že legislatívny rámec je základným predpokladom pre systémovú a udržateľnú transformáciu, avšak jeho efektívnosť závisí od schopnosti konkrétnych samospráv adaptovať sa na dynamicky sa meniace podmienky a technologické inovácie. Prostredníctvom identifikácie technologických, organizačných, finančných a sociálnych výziev spojených s procesom transformácie sme zistili, že je potrebné zabezpečiť vyššiu odbornosť zamestnancov vo forme školení, finančnej pomoci a zapojenia sa zainteresovaných strán, aby sa maximalizoval prínos elektronizácie pre správu registratúry. Identifikáciou výziev je možné poukázať na efektívne riešenia, ktoré prispievajú k úspešnej implementácii elektronických systémov správy registratúry v ďalších samosprávach, čo poukazuje na naplnenie cieľa uvedeného príspevku.

Elektronická transformácia registratúrneho denníka preto nie je len technickou výzvou, ale aj strategickým krokom, ktorý môže významne prispieť k modernizácii verejnej správy a jej schopnosti reagovať na potreby modernej demokratickej spoločnosti. Pre zabezpečenie dlhodobého úspechu uvedenej iniciatívy je nevyhnutné pokračovať v adaptácii na nové technologické trendy a legislatívne požiadavky čím sa podarí ďalší rozvoj elektronizácie verejnej správy v Slovenskej republike.

Tento článok odporúča na publikovanie vo vedeckom časopise Mladá veda:

doc. PhDr. Richard Geffert, Ph.D.

Použitá literatúra

1. BARRUTIA, Jose M. a Carmen ECHEBARRIA, 2021. Effect of the COVID-19 pandemic on public managers' attitudes toward digital transformation. In: *Technology in Society*. [online]. Volume 67, November 2021 [cit. 10. decembra 2024]. ISSN 0160-791X. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160791X21002517?via%3Dihub>
2. DORANOVÁ, Nicoleta Mihaela et al, 2023. E-Government Development—A Key Factor in Government Administration Effectiveness in the European Union. In: *Electronics - The Role of Digital Technologies in Sustainability Accounting and Reporting* [online]. Volume 12, Issue 3, Pages 641 [cit. 20. decembra 2024]. ISSN 2079-9292. Dostupné z: <https://www.mdpi.com/2079-9292/12/3/641>
3. HEYWOOD, Andrew, 2008. *Politologie*. 3.vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 537 s. ISBN 978-80-7380-115-1.
4. HOGHOVÁ, Kristína et al, 2020. *Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov*. [online]. Trnava: Fakulta sociálnych vied, Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave. [cit. 27. decembra 2024]. ISBN 978-80-8105-961-2. Dostupné z: <https://old.fsvucm.sk/files/konferencie/mladi%20soci%C3%A1lni%20pracovn%C3%ADci/2020/Zborn%C3%ADk%20pr%C3%ADspevkov%20Soci%C3%A1lne%20vedy%20IV.%202020.pdf>
5. LAYNE, Karen a Jungwoo LEE, 2001. Developing fully functional E-government: A four stage model. In: *Government Information Quarterly* [online]. Volume 18, Issue 2, Pages 122-136 [cit. 29. novembra 2024]. ISSN 0740-624X. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0740624X01000661?via%3Dihub>
6. LEE, Jungwoo a Hyejung LEE, 2014. Developing and validating a citizen-centric typology for smart city services. In: *Government Information Quarterly* [online]. Volume 31, Supplement 1, June 2014, Pages 93-105 [cit. 28. decembra 2024]. ISSN 0740-624X. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0740624X14000598?via%3Dihub>
7. LI, Yan a Huping SHANG, 2023. How does e-government use affect citizens' trust in government? Empirical evidence from China. In: *Information & Management* [online]. Volume 60, Issue 7, November 2023 [cit. 30. decembra 2024]. ISSN 0378-7206. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0378720623000927?via%3Dihub>
8. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, 2023. *Akčný plán digitálnej transformácie Slovenska na roky 2023 – 2026*. [online]. [cit. 07. januára 2025]. Dostupné z: <https://mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2023/01/APDTS-2023-2026.pdf>
9. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, 2024. *Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030*. [online]. [cit. 07. januára 2025]. Dostupné z: <https://mirri.gov.sk/sekcie/informatizacia/digitalna-transformacia/strategia-digitalnej-transformacie-slovenska-2030/>
10. Oficiálna stránka MV SR 2024. *Informačné systémy na správu registratúry*. [online]. [cit. 02. januára 2025]. Dostupné z: <https://www.minv.sk/?informacne-systemy-na-spravu-registratury>
11. Oficiálna stránka MV SR 2024. *Správa registratúry*. [online]. [cit. 28. decembra 2024]. Dostupné z: <https://www.minv.sk/?sprava-registratury-1>
12. Oficiálna stránka MV SR 2024. *Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030*. [online]. [cit. 08. januára 2025]. Dostupné z: <https://mirri.gov.sk/sekcie/informatizacia/digitalna-transformacia/strategia-digitalnej-transformacie-slovenska-2030/>
13. Oficiálna stránka MV SR 2024. *Vzorové registratúrne poriadky a plány*. [online]. [cit. 02. januára 2025]. Dostupné z: <https://www.minv.sk/?vzorove-registraturne-poriadky-a-plany>
14. TEO, Thompson S. H. et al, 2008. Trust and Electronic Government Success: An Empirical Study. In: *Journal of Management Information Systems* [online]. Volume 25, Issue 3, 2008, Pages 99–132 [cit. 29. novembra 2024]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.2753/MIS0742-1222250303>
15. TWIZEYIMANA, Jean Damascene a Annika ANDERSSON, 2019. The public value of E-Government – A literature review. In: *Government Information Quarterly* [online]. Volume 36, Issue 2, April 2019, Pages 167-178 [cit. 08. januára 2025]. ISSN 0740-624X. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0740624X1730196X?via%3Dihub>

16. VITÁLIŠOVÁ, K. et al., 2023. *Digital Transformation in Local Municipalities: Theory Versus Practice Participatory and Digital Democracy at the Local Level* [online]. In: *Participatory and Digital Democracy at the Local Level. Contributions to Political Science*. [cit. 2024-12-20]. Dostupné z: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-20943-7_13
17. Vyhláška MV SR č. 410/2015 Z. z. o podrobnostiach výkonu správy registratúry orgánov verejnej moci a o tvorbe spisu
18. Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií)
19. Zákon č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov
20. Zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky
21. Zákon NR SR č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci

Mladá veda

Young Science

ISSN 1339-3189